

DAMON

KLAS:

NAAM:

JAN
DE LEEUW

HUMANISME EN CHRISTENDOM

STANDPUNT

WERKBOEK

HAVO/VWO

1

Hoofdstuk 3

Het humanisme

PARAGRAAF 1 INLEIDING

► OPDRACHT 1, P.43

Diederick is opgegroeid in een omgeving waarin humanistische ideeën een belangrijke rol spelen. Leg dit uit.

► OPDRACHT 2, P.43

Wat spreekt Diederick aan in het humanisme?

► Z-ROUTE OPDRACHT 1, P.43

a. Diederick stuurt regelmatig een protestkaart naar landen waar mensen de doodstraf krijgen en waar de doodstraf ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd.

Humanisten zijn (meestal) tegen de doodstraf. Zoek argumenten die humanisten en ook organisaties zoals Amnesty International gebruiken tegen de doodstraf. Schijf hier minimaal twee argumenten op.

b. Sommige mensen of organisaties zijn vóór de doodstraf. Welke argumenten hebben zij? Schijf hier minimaal twee argumenten op.

c. Wat is jouw mening over de doodstraf? Geef redenen.

Doodstraf

Landen waar meer dan tien mensen geëxecuteerd zijn in 2007

China	Iran	Saoedi Arabië
Pakistan	Verenigde Staten	Irak
Vietnam	Jemen	Afghanistan

► OPDRACHT 3, P.44

Geef een omschrijving van de humanistische levensbeschouwing.

► OPDRACHT 4, P.44

In de geschiedenis van het humanisme zijn drie perioden te onderscheiden.

Welke zijn dat en welke ontwikkelingen (in steekwoorden) en personen spelen daarin een rol?

Maak daarvan een schema.

<i>Periode</i>	<i>Ontwikkelingen</i>	<i>Personen</i>
Periode 1:	_____	_____
_____	_____	_____
Periode 2:	_____	_____
_____	_____	_____
Periode 3:	_____	_____
_____	_____	_____

► Z-ROUTE OPDRACHT 2, P.44

Maak twee rebussen. Eén rebus gaat over een belangrijk humanistisch uitgangspunt (zie par. 1.1 en 1.2 in het boek) en de andere rebus gaat over een beroemd humanist (zie par. 1.2). Maak de rebussen op een apart blaadje en neem dat mee naar school.

Op de website van Standpunt vind je meer informatie over de werkvorm: 'rebus maken'.

Zie: www.damon.nl/standpunt (leerling, HAVO/VWO, humanisme en christendom, deel 1, hoofdstuk 7).

PARAGRAAF 2 VERDIEPINGSSTOF: GESCHIEDENIS VAN HET HUMANISME

► OPDRACHT 5, P.48

a. Wat is kenmerk van het humanisme in de klassieke oudheid?

b. Noem enkele namen van denkers (minimaal vier) uit de klassieke oudheid van wie gezegd kan worden dat ze humanistische opvattingen hadden.

c. Wat bedoelde men met 'humaniora'?

► OPDRACHT 6, P.48

a. De middeleeuwen werden gedomineerd door het christendom. De mens was totaal ondergeschikt aan God. De middeleeuwse mens was daarnaast ook vooral een groepsmens. Door bepaalde ontwikkelingen op het einde van de middeleeuwen wordt de mens zich meer bewust een individu te zijn en groeit zijn gevoel voor eigenwaarde. Welke zijn die ontwikkelingen?

b. In de renaissance grijpt men terug naar de idealen van de klassieke oudheid. Leg dit uit.

c. Noem minimaal vijf humanisten uit de tijd van de renaissance.

► OPDRACHT 7, P.48

a. Noem enkele kenmerken van de verlichting.

b. Noem minimaal vier denkers uit de tijd van de verlichting.

c. De nieuw-humanistische denkers bepleitten een nieuw schooltype: het *gymnasium*. In dit schooltype stonden vooral menswetenschappen op het rooster. Het gymnasium zou een bijdrage kunnen leveren aan een brede ontwikkeling van jonge mensen. Daarbij was niet alleen kennisverwerving belangrijk maar ook *bildung*. Wat is *bildung*?

► Z-ROUTE OPDRACHT 3, P.48

Deze opdracht vind je op de website van Standpunt. Surf naar: www.damon.nl/standpunt (leerling, HAVO/VWO, humanisme en christendom, deel 1, hoofdstuk 3, paragraaf 2).

► Z-ROUTE OPDRACHT 4, P.48

In de geschiedenis van het humanisme spelen de volgende personen een rol: Socrates, Protagoras, Seneca, Cicero, Petrarca, Mirandola, Da Vinci, Erasmus, More, Botticelli, Lessing, Von Humboldt, Multatuli, Russell, Van Praag en Cliteur.

Maak een onderwerp voor een vrije encyclopedie. Schrijf een korte, kernachtige biografie van één van deze personen. Raadpleeg minimaal drie bronnen.

Naam: _____

Geboortjaar: _____

Sterfjaar: _____

Nationaliteit: _____

Kern van zijn gedachtegoed: _____

Reden waarom hij humanist genoemd wordt: _____

Geraadpleegde bronnen: _____

PARAGRAAF 3 HUMANISTISCHE ANTWOORDEN OP LEVENSVRAGEN

► OPDRACHT 8, P.49

We doen nu een test waaruit zal blijken of jij de opvattingen van het humanisme deelt. Geef aan welk antwoord het meest bij jouw mening aansluit.

1. Hoe is de aarde ontstaan?
 - a. God heeft alles (dus ook de aarde) geschapen.
 - b. Een natuurlijk proces heeft geleid tot het ontstaan van de aarde.
 - c. Ik weet het niet.
2. Een vrouw vindt haar borsten niet mooi. Ze vindt ze te groot en overweegt een borstverkleining. Hoe kijk jij daar tegenaan?
 - a. Ze moet dat niet doen. God heeft elk mens op een bepaalde manier geschapen en daar moet je mee leven.
 - b. Als ze daar gelukkig van denkt te worden, moet ze dat doen. Zij beslist over haar lichaam, niet anderen.
 - c. Ik twijfel. Ze zou er nog eens goed over moeten praten met haar ouders of haar partner.
3. Een meisje van achttien raakt ongewild in verwachting. Ze is veertien weken zwanger. Moet ze abortus overwegen?
 - a. Jazeker. Als ze denkt dat ze ongelukkig wordt met een kind, moet ze dat zeker doen.
 - b. Nee, je mag ongebornen leven niet doden. God gaat over leven en dood, niet de mens.
 - c. Een vrouw heeft het recht om voor een abortus te kiezen, behalve als er geen goede reden is (zoals het geslacht van het kind).
4. Een Nederlandse politicus stelt voor om in Nederland de doodstraf in te voeren voor zeer ernstige misdrijven. Wat vind jij daarvan?
 - a. Een goede zaak: misdrijven kunnen zo ernstig zijn dat het leven van de dader moet worden beëindigd.
 - b. Geen goede zaak. Elk menselijk leven heeft een bepaalde waarde en het leven (ook het leven van een misdadiger) hoort beschermd te worden.
 - c. Ik weet het niet.
5. Wie bepaalt de partnerkeuze?
 - a. Dat hoort iemand helemaal zelf te bepalen.
 - b. Dat horen de ouders te bepalen. In sommige culturen is het traditie dat het zo gaat en zijn er ook redenen om het zo te doen.
 - c. Dat is een kwestie van overleg tussen een kind en zijn/haar ouders.
6. Wat vind jij van kinderarbeid?
 - a. Dat is geen probleem. De kinderen verdienen vaak een inkomen voor hun familie.
 - b. Dat is prima want daar verdienen de bedrijven goed mee. Als bedrijven geen winst maken, gaan ze failliet. Dan zijn we nog verder van huis.
 - c. Dat is in strijd met de rechten van het kind. Het is mensonwaardig.
7. Aids is:
 - a. Een straf van God (bijvoorbeeld voor een zondig leven).
 - b. Een ziekte die we op allerlei manieren moeten proberen te bestrijden.
 - c. Een ziekte die we op allerlei manieren moeten proberen te bestrijden en waarbij we mogen hopen dat God ons daarbij zal helpen.
8. Hoe kijk je aan tegen homoseksualiteit?
 - a. Homoseksualiteit wordt in de Bijbel en de Koran afgewezen maar dat wil niet zeggen dat het onchristelijk is of tegen het islamitisch geloof ingaat.
 - b. Homoseksualiteit is in strijd met de regels van de Bijbel en de Koran.
 - c. Homoseksualiteit is één manier om seksualiteit te beleven, naast andere manieren. Het is gelijkwaardig aan alle andere manieren om seksualiteit te beleven.
9. Is er leven na de dood?
 - a. Ik weet het niet.
 - b. Ja, er is een leven bij God in de hemel.
 - c. Nee, er is helemaal niets na de dood. Het is echt helemaal afgelopen.
10. Welke waarde vind jij het belangrijkste in je leven?
 - a. Vrijheid.
 - b. Gelijkheid.
 - c. Genot.

Mijn score is:

(je krijgt de uitslag van de leraar).

